

4 RAZPRAVA IN SKLEPI

Primerjava vseh treh analiz nam pokaže medsebojna odstopanja, oz. različne rezultate. Vzroki so verjetno v različnih pristopih glede na čas obdelave in s tem različno upoštevanje družbeno-gospodarske kategorije gozdov. Upoštovati moramo tudi spreminjanje kulture, ki se kaže po eni strani v zaraščanju, po drugi pa v (ponovnem) krčenju, ki je namenjeno (nazaj) paši. Gre za obojestranski proces, ki bi ga morali tekoče spremljati in tako imeti stalen pregled nad fizičnim stanjem prostora. Težje razumljivo pa je odstopanje med deleži površin iste gozdne združbe; osnovni vir je vendarle gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote.

Prispevek ni namenjen razčiščenju, kateri podatki so pravilni in se kot taki lahko uporabljajo kot statistični kazalci pri naštevanju površinskega deleža vrste zemljišča, ampak ugotovitvi, da razpolagamo z različnimi podatki.

Predlagamo, da javna gozdarska služba ZGS za območje TNP pripravi pregled (zbornik) površin gozdnih združb (tudi zaraščajoče površine) in njihovo prostorsko razporeditev. Pri tem naj upošteva g. g. načrte

vseh tistih g. g. enot, ki v celoti ali delno ležijo v območju TNP. Na osnovi kartografskega izrisa, spremljanega s številčnimi podatki, bomo v zavodu TNP s postavitvijo geodetske meje parka prišli do natančnih gozdnih površin oz. površin gozdnega prostora v območju TNP, s temeljno delitvijo po gozdnih združbah in družbeno-gospodarskih kategorijah.

VIRI

- DOBRAVEC, J., 1998. Vrednotenje gozdnih površin po gozdnih združbah TNP v programu GIS, SDMS 97.- Bled, TNP.
- MARENČE, M., 1997. Rjavi medved (*Ursus arctos* L., 1758) v Triglavskem narodnem parku.- Specialistično delo, BF, Oddelek za gozdarstvo, Ljubljana.
- ZORN, M., 1975. Gozdnovegetacijska karta Slovenije: opis gozdnih združb.- Biro za gozdarsko načrtovanje, Ljubljana.
- ŽONTA, I. / SMOLE, I. 1983. Gozdarstvo in kmetijstvo.- Strokovne podlage za skupni srednjeročni program in dolgoročni plan razvoja TNP, IGLG pri BF, Ljubljana, s. 86-139.
- Fitocenološka karta 1 : 25 000, 1983. Strokovne podlage za skupni srednjeročni program in dolgoročni plan razvoja TNP.- IGLG pri BF, Ljubljana.

Gozdarstvo v času in prostoru

Mednarodni projekt BEAR - Kazalci za spremljanje in vrednotenje biotske pestrosti evropskih gozdov (Indicators for Monitoring and Evaluation of Forest Biodiversity in Europe)

Jurij DIACI *

Slovenija sodeluje v mednarodnem raziskovalnem projektu BEAR (EU FAIR5-CT97-3575), katerega osnovni namen je razvoj operativnih kazalcev za spremljanje in vrednotenje biotske pestrosti evropskih gozdov. Projekt se je začel marca 1998 in bo trajal dve leti. Vanj je vključenih 26 raziskovalnih ustanov iz 18 evropskih držav, med njimi tudi Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire Biotehniške fakultete. Odgovorni nosilec projekta je dr. Tor-Bjoern Larsson iz švedske agencije za varstvo okolja (EPA Sweden). Iz Slovenije so v projekt vključeni: prof. dr. Miha Ada-

mič, doc. dr. Andrej Bončina, doc. dr. Jurij Diaci in mag. Dušan Robič.

Glavni cilj projekta BEAR je oblikovanje enotnega in v praksi uporabnega sistema indikatorjev biotske pestrosti gozdov, ki bi ustrezal širokemu razponu evropskih gozdnih biogeografskih regij in različnim merilom analiz, od regionalnega, preko krajinskega do sestojnega merila.

Projekt se odvija plenarno in v okviru štirih delovnih skupin: 1) borealne, 2) atlantske, 3) kontinentalne in alpske ter 4) mediteranske z makronezijo. Težišče sodelovanja Slovenije je v kontinentalno-alpski skupini. Udeležili smo se plenarnega zasedanja v Jyllingu (Roskilde) na Danskem, delovnega srečanja kontinen-

* doc. dr. J. D., univ. dipl. inž. gozd., BF, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive vire, Večna pot 83, 1000 Ljubljana, SLO

talne in alpske skupine v Gmundnu na Avstrijskem ter plenarnega zasedanja v Osojah na avstrijskem Koroškem.

Delovni načrt projekta BEAR sestavljajo naslednje delovne faze:

1. Zbiranje in analiza ključnih parametrov biotske pestrosti gozdov

Prvi korak projekta je bil namenjen analizi in združevanju evropskih gozdov v primerljive tipe. Po delovnih skupinah, ki zastopajo glavne evropske regije, smo primerjali gozdne tipologije različnih držav ter proučili zgradbo in delovanje glavnih gozdnih tipov. Analiza je upoštevala različna krajinska merila in ekosistemske ter gospodarske značilnosti gozdov glede treh osnovnih kriterijev: strukture sestojev, vrstne sestave in motenj oz. režima gospodarjenja.

2. Razvoj zbirke kazalcev za vrednotenje biotske pestrosti gozdov

Naslednji korak projekta BEAR je namenjen razvoju zbirke kazalcev za ocenjevanje parametrov biotske pestrosti gozdov. Sistem kazalcev mora ustrezati pogojem operativnosti, notranje usklajenosti in primernosti za uporabo v različnih merilih (od evropskih regij, preko krajin do sestojev).

3. Razvoj metodologij za zbiranje in ocenjevanje kazalcev

Naslednja stopnja projekta BEAR je namenjena snovanju prioritarnih metodologij za zbiranje in ocenjevanje kazalcev biotske pestrosti gozdov (vsaka metodologija bo vsebovala vidike zbiranja, analize in

interpretacije podatkov). Osnovno izbodišče pri izbiri metodologij je enostavnost, primerljivost in nizka cena pridobivanja kazalcev biotske pestrosti.

4. Sinteza rezultatov v zbirko orodij za vrednotenje biotske pestrosti (angl. *Biodiversity Evaluation Tools - BETs*)

Po izbiri ustrezne skupine kazalnikov biotske pestrosti je potrebno definirati primerne metode za uporabo kazalnikov v različnih merilih. Metodologija za vrednotenje biotske pestrosti obsega kombinacije kazalnikov in ustreznih kriterijev biotske pestrosti ter standardiziran postopek vrednotenja.

5. Dialog s končnimi uporabniki metodologije za vrednotenje biotske pestrosti

Zadnja, a hkrati ena izmed najpomembnejših razvojnih stopenj projekta BEAR predvideva vzpostavitev dialoga s končnimi uporabniki metodologije za vrednotenje biotske pestrosti gozdov. Na ta način bo mogoče zagotoviti preverjanje in uporabo metodologije v praksi. V diskusijo so vključeni: predstavniki gozdarskih služb in podjetij (Office National des Forêts ...), nevladne (WWF...) ter vladne naravovarstvene organizacije (EPA Sweden...), združenja lastnikov gozdov (Timber Growers Association, ...) in Evropska komisija (DG VI).

Projekt je zaradi velikega zanimanja strokovne javnosti podrobno predstavljen na medmrežju (<http://www.algonet.se/~bear/bear.html>), kjer najdete tudi naslove diskusijskih skupin.

10. gozdarsko tekmovanje na Poljskem

V dneh od 24. do 28. 3. 1999 je na Poljskem, točneje v mestu Poznan, potekalo že deseto tradicionalno tekmovanje gozdarskih fakultet. Letošnjega tekmovanja se je udeležilo rekordno število ekip, in sicer dvanajst iz osmih evropskih držav, med njimi tudi Slovenija, ki jo je zastopala ekipa BF (oddelek za gozdarstvo in obnovljive vire) v naslednji postavi: Andrej Križ, Boštjan Jež, Janez Polanc, Miha Vrbovec. Ostale države udeleženke pa so bile: Švedska, Nizozemska, Češka, Ukrajina, Madžarska, Avstrija in seveda Poljska.

Naj na kratko predstavim vsebino tridnevnega programa tekmovanja:

1. dan: tek (cross) na 6 km s postajami, kjer je bilo potrebno prepoznavanje rastlinskih in drevesnih vrst, divjadi, insektov in poškodb, ki jih le-ti pov-

zročajo na drevju, določanje starosti divjadi po zobeh, prepoznavanje ptičjih glasov in določanje (ocena) sledečih parametrov: razdalje, višine in premera naključno izbranega drevesa;

2. dan: streljanje z malokalibrsko puško v silhueto smjaka in streljanje glinastih golobov;

3. dan: delo z motorno žago. Tu so bile vključene naslednje discipline: priprava motorne žage za delo, podiranje drevesa, kleščenje, prežagovanje in kompleksno prežagovanje - kombiniran rez.

Za vsak dan tekmovanja so bila določena pravila o poteku posamezne discipline, o točkovanju in seveda tudi o sankcijah za morebitno kršenje teh pravil. Zavedati se je namreč potrebno, da sta drugi in tretji dan